

PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

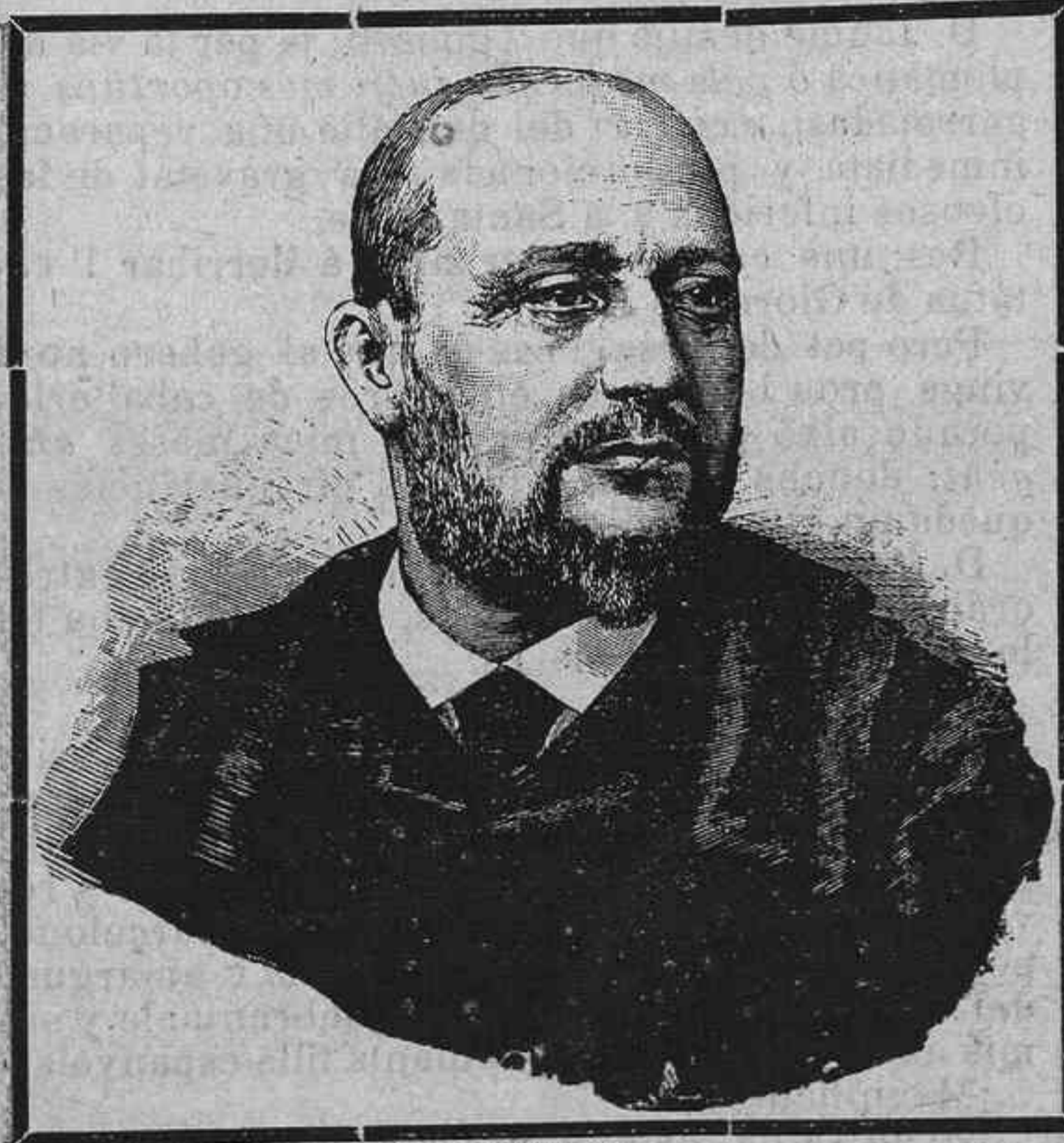
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

TAMBERLICK.

Va corre tota la Europa,
 sempre admirat y aplaudit,
 deixant per tot arreu l' eco
 del seu famós *dó* de pit.

CRÓNICA.

Fa prop de trescents anys que van cremar de viu en viu al gran filòsof Giordano Bruno: l'

acte va realitzar-se en un dia esplèndid de febrer, un de aquells dies de anticipada primavera que unicament se veuen sota 'l cel de Roma; va realitzar-se la crema ab tot l' aparato que requeria son interessant argument, en un siti poetisat fins pèl nom ab que 'l designan, lo *Camp de las flors*.

Giordano Bruno era un esperit independent y sincer: sigué frare per espay de alguns anys, y sent frare comensá á duptar dels dogmas de la religió catòlica. Podia dissimular, fingir creencias que no sentia y passar de la millor manera possible aquesta vida trista per tothom, menos pèls frares. Desgraciadament per ell, no perteneixia á la rassa dels hipòcritas, y aconsellat per una conciencia íntegra, penjá 'ls hàbits á la figuera y abandoná més que depressa, 'l suntuós convent de Nápols que li queya á sobre.

Desde aquell instant, dotat de grans condicions oratorias y de un caudal inmens de coneixements, se dedicá ab gran activitat á la propaganda de las ideas lliure-pensadoras, recorrent tota l' Europa, y controvertint cara á cara ab totas las eminencias de la religió catòlica y de las diverses comunions protestants. Tan gran influencia exercí fins en aquells temps impregnats de fanatisme, que 'ls representants de las religions positivistas juraren venjarse.

L' ilustre filòsof caygué á mans dels inquisidors de Venecia, y durant vuit ó nou anys: purá, plé de resignació, 'ls martiris de una presó dura y rigurosa. Desde la ciutat de las lagunas fou transportat á Roma, capital de la cristiandat, y un cop allá, després de un procés brevíssim y de mil tentativas y amenassas inútils, encaminadas á ferlo retractar de sas heretjias, se 'l condemná á morir cremat en mitj de la plassa pública.

Giordano Bruno tan admirable per son talent y sa eloqüencia, ho es moltíssim més per la fer-

mesa ab que en lo darrer període de sa existència sostingué sas conviccions. Ni las penalitats de una llarga reclusió feren vacilar son esperit, ni la amenssa de una mort horrorosa lográ doblegarlo.

Es fama que al serli llegida la terrible sentència, s' encarà ab los seus jutjes, millor que jutjes butxins, y 'ls digué ab assombrosa sanch freda:

—«Tremoléu més vosaltres al llegir aquest fallo, que no jo al escoltarlo.»

Més tart, quan las flamas avivadas per la sustancia que anava derretintse de aquell cos en combustió, acabaren per embolcallarlo, ni un crit de dolor, ni una queixa, ni una maledicció brotaren dels llabis del mártir.

Sols los redemptors moren aixís.

Y 'ls redemptors que aixís moren alcansan vida immortal en la conciencia humana.

De aquí que Giordano Bruno tinga avuy una estàtua en aquell mateix *Camp de las flors* ahont s' aixecá la foguera, que al destruir lo seu cos no podía aniquilar de igual manera son recort perdurable.

¡Y ab quín imponent entussiasme s' ha inaugurat lo monument!...

No ho diuhen tan la multitud inmensa que assistí á la ceremonia, las mi'ers de societats representadas en la comitiva, lo núvol de banderas y pendóns que flamejavan pèls carrers de la ciutat eterna, los acorts armoniosos de més de cent músicas que atronavan l' ayre; no ho diu tan aquest espectacle conmovedor, sens parella, com l' actitud adoptada pèl clero, com los terrors demostrats pèl Vaticá, com las excomunións llansadas als quatre punts cardinals contra 'ls que acaban de tributar un recort carinyós al pobre mártir de la intolerancia religiosa.

No sembla sino que al remoure las cendras de aquella malehida foguera, lo vent las haja llansadas als ulls dels representants de la Iglesia, cegantlos miserablement.

Lo Papa 's tancá dintre de son inmens palau, se rodejá de sos suissos y de la guardia noble, com si temés un cop de má dels impiós y desconfiés del aussili poderós de la providencia divina.

¿Quí l' havia amenassat? Ningú.

Pero la sombra de Giordano Bruno aquell día resuscitava y las sombras estemordeixen á las conciencias débils.

Se tancaren pèl mateix motiu, totas las iglesias de Roma, demostrant que si avuy pogués, lo poder teocrátich cremaría també á tots los impiós, que no 's rendeixen á la potestat de la Iglesia.

Y en lloch de demanar perdó y olvit de un gran crim, 's dona per aludit, se queixa y amenassa, explotant terrors espirituals albergats en las conciencias timoratas. ¡Sempre 'l mateix sistema!

Fins nostre D. Jaume, tan poch amich de alterar sa tranquila existencia, ha fet l' enfadat y ab má tremolosa ha escrit una carta, no per cert dirigida als seus feligresos, sino á la persona que avuy ocupa 'l trono d' Espanya, carta que á més de quatre farà pensar ab motiu si vé de Barcelona ó si baixa de la Vall d' Arán.

Es lo tal un document plè de injustos atachs, de injustificadas pretencions. ¡Y encare hi ha qui suposa que ab escrits de aquest calibre s' alcansan capelos cardenalics!

—«La festa de Giordano Bruno es, segons don

Jaume, l' apoteosis de un apóstata qu' encen de vergonya 'l rostre de tot católich espanyol.»

Jo aquests días no n' hi vist cap de avergonyit: las beatas continuan fent la mateixa cara color de cera groga, que fan sempre. ¡Y cóm han de tornarse rojas perque s' erigeixi un monument á Giordano Bruno, quan ni un piropo de capellá las enrojola!

Continua D. Jaume:

«Lo Pare comú dels católichs s' ha vist obligat á tancarse dintre del Palau que li serveix de morada.» (Perque ha volgut) . «Los successors dels Apóstols y 'ls sacerdots tingueren de retirarse pera no ser objecte de atachs personals.» «La situació de la Iglesia católica sols es comparable á la dels días aciáchs en que las hordas dels bárbaros asaltavan á Roma»..... ¡Y tot perque avuy no 's poden encendre fogueras y cremar heretjes á dotzenas!... ¿Veritat D. Jaume?

L' exposició de la carta está escrita tota en aquest mateix tó. «Divuyt milións de espanyols (molt han crescut en poch temps) s' extremeixen d' horror davant de la possibilitat de que las turbas desenfrenadas qu' en só de triunfo recorregueren los carrers de Roma haguessen portat á cap son pensament de acometre á la persona augusta del vicari de Jesucrist en sa mateixa residencia.»

Nos hem de omplir de horror no per lo que han fet, sino per lo que haurían pogut fer. ¿Han vist may res al mon més cómich?

Pero ara ve lo que correspon al govern, lo que demana D. Jaume «usant del dret que li concedeix la *Constitució*» (¡un bisbe constitucional!)

D. Jaume desitja que 'l govern, ja per la via diplomática ó pèls medis que jutji més oportuns (á garrotadas), exigeixi del de Italia una reparació inmediata y proporcionada á la gravetat de las ofensas inferidas á la Santa Sede.

Res: una creuhada per anar á derribar l' estàtua de Giordano Bruno.

Pero pot donarse 'l cas de que al govern no li vinga prou bè ficarse en llibres de caballería, perque aixó de *exigir* es una mica massa *exigent*; donchs bè, en aquestas circunstancias li queda un altre medi.

D. Jaume ha demostrat, al indicarlo, sa extraordinaria penetració. Es més, D. Jaume s' ha fet lo més popular dels bisbes.

No 's tracta sino de oferir al Papa un assilo segur en lo nostre país: demanarli que abandoni á Roma y se'n vi'ga á Espanya.

«Milers d' espanyols lo rebrán ab amor y reverencia.» «Y en aquesta ciutat de Barcelona, per exemple, trobaría compensada l' amargura del desterro ab l' adhessió inquebrantable y sumís afecte de sos fidels y amants fills espanyols.»

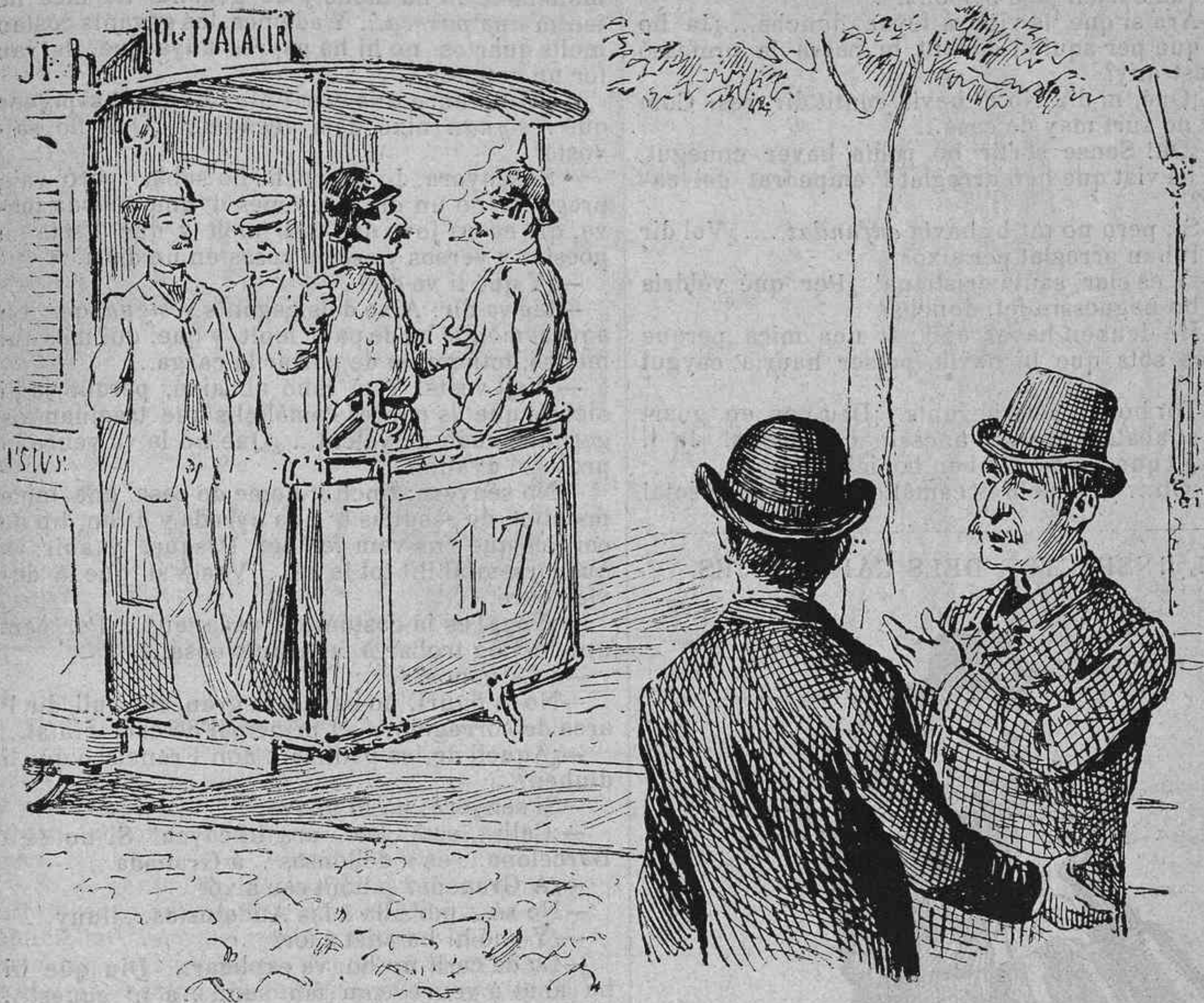
¡Magnífich!

No en va ha insinuat un periódich que 'ls fondistas y 'ls empressaris de teatros se disposan á apoyar, plens d' entussiasme, la petició del Prelat de Barcelona, qu' en las preents circunstancias ha demostrat un sentit practich de primera forsa.

No saltres podém afegir que 'ls citats empressaris y fondistas, cas de que 'l Papa 's decideixi á trasladarse á Barcelona, se comprometerán á contribuir al diner de Sant Pere ab un vint percent dels beneficis.

Pero ¿será possible que logrem tanta ventura?

JARDINERAS Y TRANVIAS.

—Jo no sé perquè diable 'ls municipals no 'ls han de vigilar y castigar aquestos cotxes!
 —¿Los municipals? ¡Y qué tenen de fer ells! ¿No veu que tot lo dia hi van de franch?

Jo no deixaria de ma un assumpto tan vital per la nostra ciutat, mil vegadas més interessant que la reforma interior, que l' agregació y que 'l Parch de Montjuich.

L' Ajuntament está en lo cas de oferir al Papa un dels edificis del Parch, á no ser que la reyna regent s' avingués á traspassarli 'l que li ha regalat fa poch dias lo Sr. Rius y Taulet, reservantse en tot cas, l' us del segon pis y deixantli íntegrament los baixos y 'l principal.

De totas maneres, mentres s' arregla la qüestió de allotjament, es de tot punt necessari, que aixís que arribi D. Francisco de Granada se l' envihi á Roma al frente de una numerosa comisió composta dels regidors més distingits, com lo senyor Bis, lo Sr. Banyolas, lo Sr. Soler y Catalá, don Ignaci y D. Jacinto, acompanyada de tot l' esquadró de municipals de caballería, precedida de gegants, nanos y trampas, y ab l' encárrech exprés de anar á buscar al Papa.

De aquesta manera, si Lleó XIII no 's decidia á mudar d' ayres, sempre tindriam la ventaja de desfernos per sempre més del ciudadá b n' merit, ja que al marxar se li diria:

D. Francisco, no to'ni de Roma sense 'l Papa.

P. DEL O.

LA ENAMORADA DE SÍ MATEIXA.

SONET.

Lo tocadó es sa gloria, en ell aspira á ser una bellesa de primera, y al veures al mirall tan somriallera petóns á sí mateixa sempre 's tira.

Son moltes las potingas que regira fins que deixa sa cara com la cera, y al veures al mirall tan encisera lo brill de sí mateixa alegre admira.

Tot mirantse, los ulls en blanch ne gira; exhala ays llastimosos, ó altanera fingeix senti en son cor la més gran ira.

Plora ó riu, estossega ó be suspira, y al veures al mirall tant posturera més s' ayma á sí mateixa y més se mira.

A. ROSSELL.

VEHINAS.

(DIÁLECH DE BALCÓ Á BALCÓ.)

—¡Pssst! Aquí, senyora Pepa... soch jo qui la crido...

—¡Ah! Es vosté... no l' havia atalayada. 'M pensava que no fossin aquests estudiants d' aquí

dalt, que sempre s'entretenen cridant á las no-
yas que surten pèls balcóns.

—Ara sí que 'ls vindrà feyna, donchs... ¿Ja ho
sab que per aquí al davant hi passa la professó
aquest any?

—¿Qué 'm diu! No n' havia sentit dir res. Com
una no surt may de casa...

—¿Oh! Sense sortir ho podia haver conegut.
¿No ha vist que han arreglat l'empedrat del car-
rer?

—Sí; però no m'hi havia *enfundat*.... ¿Vol dir
que l'han arreglat per aixó?

—¿Y es clar, santa cristiana! ¿Per qué voldria
que ho haguessin fet, donchs?

—Ho deuen haver aplanat una mica perquè
ab los sots que hi havia, potser hauria caygut
algú.

—Tot ho fan pèls gegants. ¿Dèu nos en guart
que s'abalancesin y anessin de bigotis! ¿Ja li
dich jo que quedarían ben bonichs...!

—¿Oh... y 'ls pobres camálichs que van á sota!

L'INSPECTOR DELS CARRUATJES.

Sent com es tan eurt de vista
y tan alt aquest senyó,
que li donguin uns gemelos
y aixís complirà milló.

—Encare aixó seria 'l de menos, perquè de ca-
málichs n'hi ha molts y de gegants no més ne
tenim una *pareca*... Y además, los gegants costan
molts quartos: no hi ha gayres anys que 'ls van
fer un cap nou...

—¿Vol creure una cosa? May hi pogut sapiguer
qué *resignan* aixó dels gegants... ¿Qué ho sab
vosté?

—Si senyora. Jo tampoch ho sabia; però vaig
preguntarho un dia al promés d'una neboda me-
va, qu' es un jove que sab molt y que hasta fa
poesías y versos y escriu cosas en un diari.

—¿Y qué li va dir?

—Me va dir: Aixó dels gegants *resigna* que en
aquest món s'ha de patir molt, y que, qui més qui
menos, tothom ha de portar la carga...

—¿Veji vosté! Y t'è rahó ab aixó, perquè ja li
dich jo que 'ls pobres camálichs que traginan los
gegants, suan de valent... ¿Que no la va veure la
professó d'ahir?

—No senyora: tinch l'home de casa una mica
malaltot, de resultas d'una ayrada y d'un tip de
cargols que 'ns vam fer per Pasqua, y ahir va
quedarsem al llit tot lo dia... Vosté sí que la de-
via veure...

—¿Vaya! es la costum de cada any... Per cert
que hi vaig trobar á faltar una cosa...

—¿'Ls nanos?

—No 's figuri, no es massa gran, nó: vull dir l'
arcalde corregidor... 'l principal de cala ciutat...

—¿Aquell de las patillas... don Francisco que li
diuhen?

—Si senyora: no hi anava...

—¿Calli... está clar... ara hi caych! Si no es á
Barcelona... es á dellonsas .. á Granada...

—¿A Granada? ¿ahónt cau aixó?

—No sé... per allá á las Andalusias... lluny...

—¿Y qué hi ha anat á fer?

—Lo de casa m'ho va explicar... Diu que hi
ha anat á veure com fan sant... á n' aquest...
¿cóm li diuhen?... en Zorrilla.

—En ma vida l'havia sentit anomenar...

—¿No? Sí, dona .. per forsa. Es aquell que va
fer lo *Juan Tenorio* ..

—¿Aquella comedia tan trista y tan bonica, que
representan per Tots Sants?

—¿Angela! Que hi ha una monja que la roban
y la tancan en un panteón y després surt tota
enfarinada..

—Sí, sí, ja ho tinch present. ¿Aquell era en
Zorrilla? Era un home de molt genit. L'any que
jo 'l vaig veure, á mitja funció 's va enfadar y ab
un tiro va matar un conde, y després, *palayant*
ab la espasa 'n va matar un altre...

—¿Oh! Aquell no era en Zorrilla: era un có-
mich ..

—¿Al Jo 'm creya que...

—No senyora: en Zorrilla es lo qui va escriure
la comedia... 'l que se la va empescar...

—¿Ah... ja! ¿Y ara 'l fan sant?

—Es dir, sant... no sè... 'l coronan... Lo *certus*
es que l'arcalde hi va ser convidat y per xó vosté
no 'l va veure á la professó...

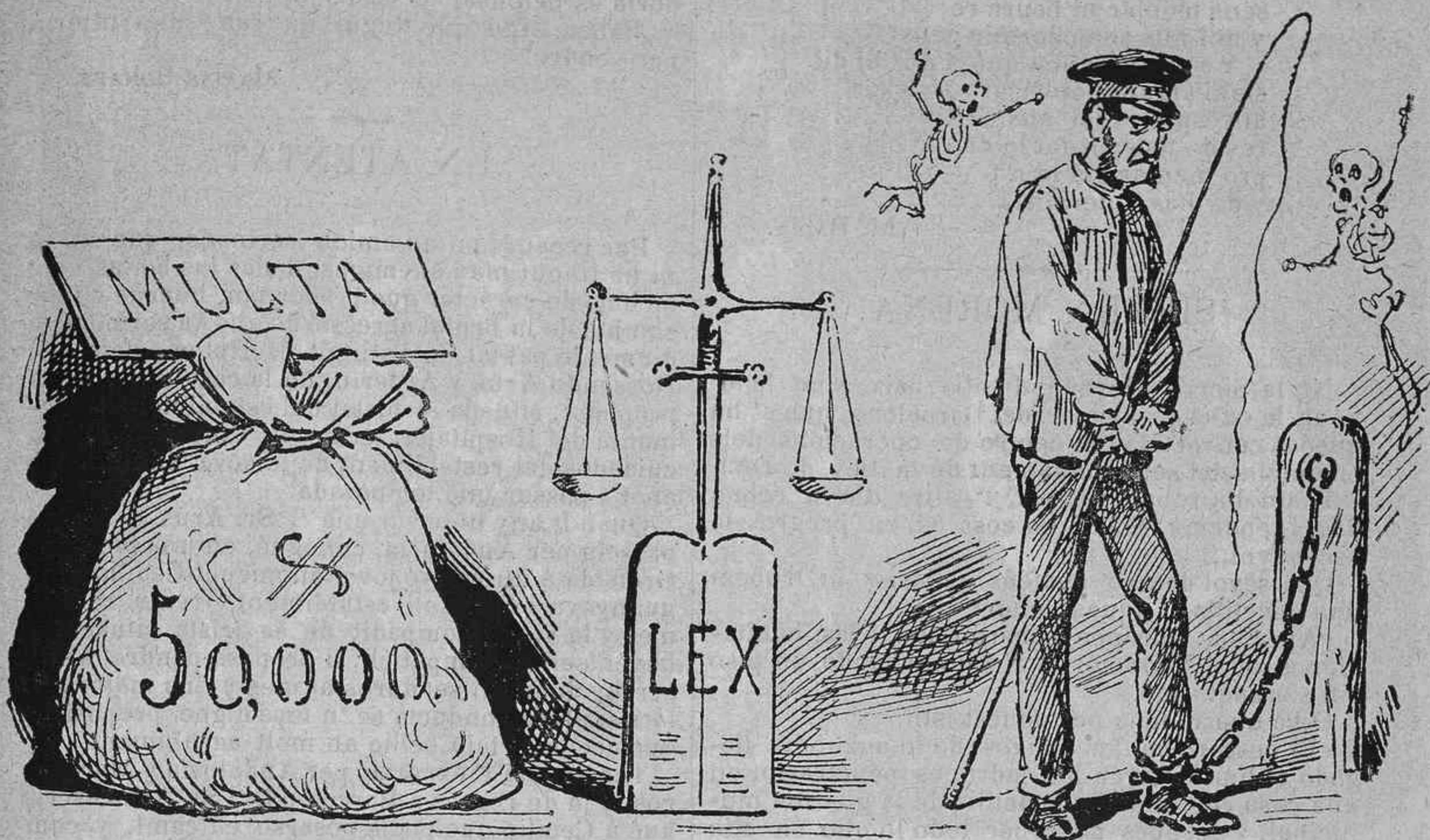
—Donchs cregui que faltanhi ell semblava que
hi faltava qui sab qué... A mí hasta 'm va sapi-
guer greu...

—Més n'hi devia sapiguer á n'ell de no tro-
barse aquí. 'L de casa que li sab lo taranná y
que crech que 'l coneix de molts anys, diu que
no hi ha al món un home més vanitós y més
amich de ferse veure qu'ell.

—¿Vol dir l'arcalde?

—Sí senyora. 'L meu home hi havia anat á es-

REMEYS CONTRA 'LS ATROPELLOS.

A las empresas que faltan.

Als cotxerós que matan.

tudi y sempre 'n conta cosas. Diu que 'l mestre de vegadas deya: «Este niño cuan el tiempo será mucho, porque sabe hacer muy bien las cortesias.....»

—Sí, jo sento que la gent se 'n riu molt d' ell; pero 'l cas es que desde qu' es arcalde, Barcelona sembla tot' un' altra cosa. Plassas de vendre, surtidors, carrers nous, 'l paseo de Colón, la Exposició, jardins... sobre tot jardins: may n' haviam vistos tants com ara. No hi ha un pam de terra sense un jardinet. Lo día menos pensat es capás d' omplirne tota la montanya de Montjuich.....

—¿Que se 'n riu?

—¿De qué?

—D' aixó de Montjuich. Cabalment aquest dematí hi sentit que á cal adroguer explicavan que ara aviat hi farán un *Parca*.

—¿A Montjuich?

—Sí senyora. Omplirán tota la montanya d' arbres y caminals, posanthi també aufábregas y testos ab clavellinas...

—¡Vaya! Será bonich, donchs... Encara, que d' aixó n' hi deu haver per molt temps, ¿no li sembla?

—¡Uy! ¡pot contar! Avants lo *Parca* de Montjuich no estigui fet, ¡qué n' haurém vist de Corpus y professóns!...

—Tè rahó... ara m' hi fa pensar... Vaig á comensar á treure un domás, per espolsarlo y tenirlo á punt...

—¡Apa! Y jo me 'n aniré á fer paperets per tirar als gegants.

—¡Vaja, no cansars'hi! Me 'n alegraría de que aixó del seu marit no fos res...

—No tingui por: ell ab la *muapatia* s' ho cura tot.

—¡Ah! ¿aquells confitets pren?

—¡Cá! Es una broma sèva. Ell del ayguardent de canya, 'n diu la *muapatia*!..

—¡Sí qu' es ben plaga!... Aném, hasta la vista.

—Pássiho bè, senyora Pepa...—

A. MARCH.

UN NOU SUCCI.

(DEDICAT Á LA SOCIETAT «LO NIU GUERRER.»)

Tothom se recordarà què durant l' Exposició hi hagué un célebre italiá, de 'n Tanner imitadó, que no menjant va alcansá fama de dejunadó.

Si fos clown del Circo Equestre li diria:—Un mes no es res: á Espanya hi ha gent més destre que 'n dejuna dos ó tres, y hasta conech algún mestre que n' ha dejunats molts més.

Com que corria la brama que l' Exposició de 'n Quico sería al fi una camama, vaig pensar:—¡no m' embolico! Al «Niu Guerré» obtindrás fama y aquí 't darían un mico.

Y com vostra Exposició obté un éxit tan complert, vull fe' una proposició, ab la qual probó ab acert que no tinch competidó' ni á estar dejú ni despert.

Per l' interés del diné' en Succí sense aliments trenta días estigué,

donchs jo n' estaré tres cents
sens menjar ni beure re
y mil nits sens dormir gens.
Y no 's creguéu que 'l qu' hi dit
sigui alguna tonteria;
al vespre res d' aná al llit:
res de teca en tot lo dia;
pro menjaría á la nit
y de días. . dormiría.

M. BADIA.

SIERRA MORENA.

No la Sierra Morena d' allá baix, sino la d' aquí, la culta y morigerada Barcelona, que s' ha quedat convertida en centro de operacions dels enemichs del seté manament de la lley de Dèu.

L' un dia roban un pis, l' altre dia 'n roban dos, l' endemá tres... La cosa va en progressió ascendent...

Qualsevol dematí agafém lo diari y hi trobém una gacetilla d' aquest tenor:

«Ayer los ladrones robaron todas las habitaciones del distrito sexto. No ha quedado un piso sin ser saqueado.»

O bè una noticia per aquest istil:

«El descaro de los amigos de lo ageno ha llegado al límite. Ayer los ladrones penetraron en una casa cercana al cuartelillo de la guardia municipal, y después de robar todo lo que en ella había, sin dejar ni un mueble, ni un cuadro, ni un cristal, iban ya á proceder al derribo del edificio para robar las vigas, las puertas y los demás materiales utilizables, cuando la llegada del dueño les hizo suspender la operación y apelar á la fuga. No fué habido nadie.»

Avuy sí que pot ben repetir-se alló que deya aquell:

La seguretat es un mito; l' home es un mico.

Sobre tot l' home que tè alguna cosa per perdre.

Perque resulta que si de moment no es mico, s' hi torna en molt poch temps.

¡Bè se n' inventan de panys, y barras y secrets! Tot es inútil.

Avuy dia no hi ha res tan tonto com assegurar las portas, perque 'ls lladres ja no hi entran per las portas dels pisos.

Ara fa poch van robar á casa de un que tenia una porta d' entrada més forta y segura que la del Banch d' Espanya.

¿Saben per hont li van entrar los lladres?

Pèl pou. Al istiu es un gust aixó. ¡Robar sobre l' aygua! ¡Frescura y negoci!

Un altre que va sapiguer aixó del pou, va pendre unas precaucions tan serias, que pèl conducto de las galledas era impossible entrarli á casa.

Pero es alló que dihen los moros: ¡Estava escrit! Estava escrit que l' havian de robar, y 'ls senyors lladres quan se fican una cosa al cap no 's paran en obstacles ni tonterias.

¿Per la porta del pis no 's podrá entrar? ¿pèl pou tampoch? Nada, donchs; aquí del ingeni.

Y en efecte: li van foradar lo sostre y sense més ni més van trobarse dintre del pis.

Dels robos pèls carrers del Ensanxe ja ni cal parlarne. Al Ensanxe no hi ha penetrat encare lo llum de la civilisació y no es extrany que en aquellas inmensas planurias salpicadas de casas y teatros los lladres hi fassin lo que 'ls dongui la gana.

Al Ensanxe, ray, que s' arreglin. Lo que importa es defensar lo casco antich. A lo tuyo, tú. ¿Saben algú que tingui un canó d' artilleria per vendre?

MATÍAS BONAFÉ.

UN ATENTAT.

Per recaure en un amich carinyós, que no tè ni ha tingut may enemichs, dadas las belias condicions de carácter que l' adornan, hem de donar compte de la brutal agressió de que va ser objecte diumenje passat, lo distingit escriptor catalá don Rossendo Arús y Arderiu, en la casa torre de sa propietat, situada al costat del establiment de remonta del Hospitalet, terme de Cornellá, ahont, cuidadós del restabliment de la seva salut, havia anat á passar una temporada.

Quan l' any anterior aná 'l Sr. Arús á fer un passeig per Andalusia, conegué, en una fonda de Granada á un minyó jove, anomenat Cecilio, que guanyava en aquell establiment, trenta rals al mes y la vida. Compadit de sa trista situació y havétseli fet simpátich, li proposá pèndrel á son servey donantli set duros al mes y fins major salari si ab sa conducta se 'n feya digne. proposició que acceptá 'l tal Cecilio ab molt agrahiment.

Terminada l' excursió per Andalusia y Marruecos, y ja de regrés á Barcelona, 'l Sr. Arús escrigué á Cecilio que podia posarse en camí, y com aquest li respongué que no tenia quartos pèl viatge, li enviá lo necessari perque pogués realisar-lo.

Un cop aquí, manifestá 'l Cecilio al s' u amo al pagarli aquest la primera mensualitat, que se li retirés un petit tant cada mes fins á rescabarse de la suma que li havia adelantat, á lo qual no accedí 'l senyor Arús ab molta noblesa, dihenli que dels diners del viatge ja estaban en paus.

Passaren alguns mesos, y com sol succehir moltas vegadas, lo criat Cecilio anava fentse impossible: los seus serveys deixavan molt que desitjar y no corresponia poch ni molt á las esperansas del Sr. Arús. Solia queixarse de que aquest li feya mala cara, fins un dia qu' ell mateix li manifestá que ja coneixia que no era del seu agrado y que 's buscaria nova colocació.

Lo Sr. Arús, poch amich de disgustar á ningú, rebé á mans besadas la proposició del criat y aquest deixá de pertanyer al seu servey, sense que may, mentres permanesqué á casa seva, hagués manifestat inclinacions que 'l fessen suposar capás de cometre un acte, com lo que realisá l' últim diumenje.

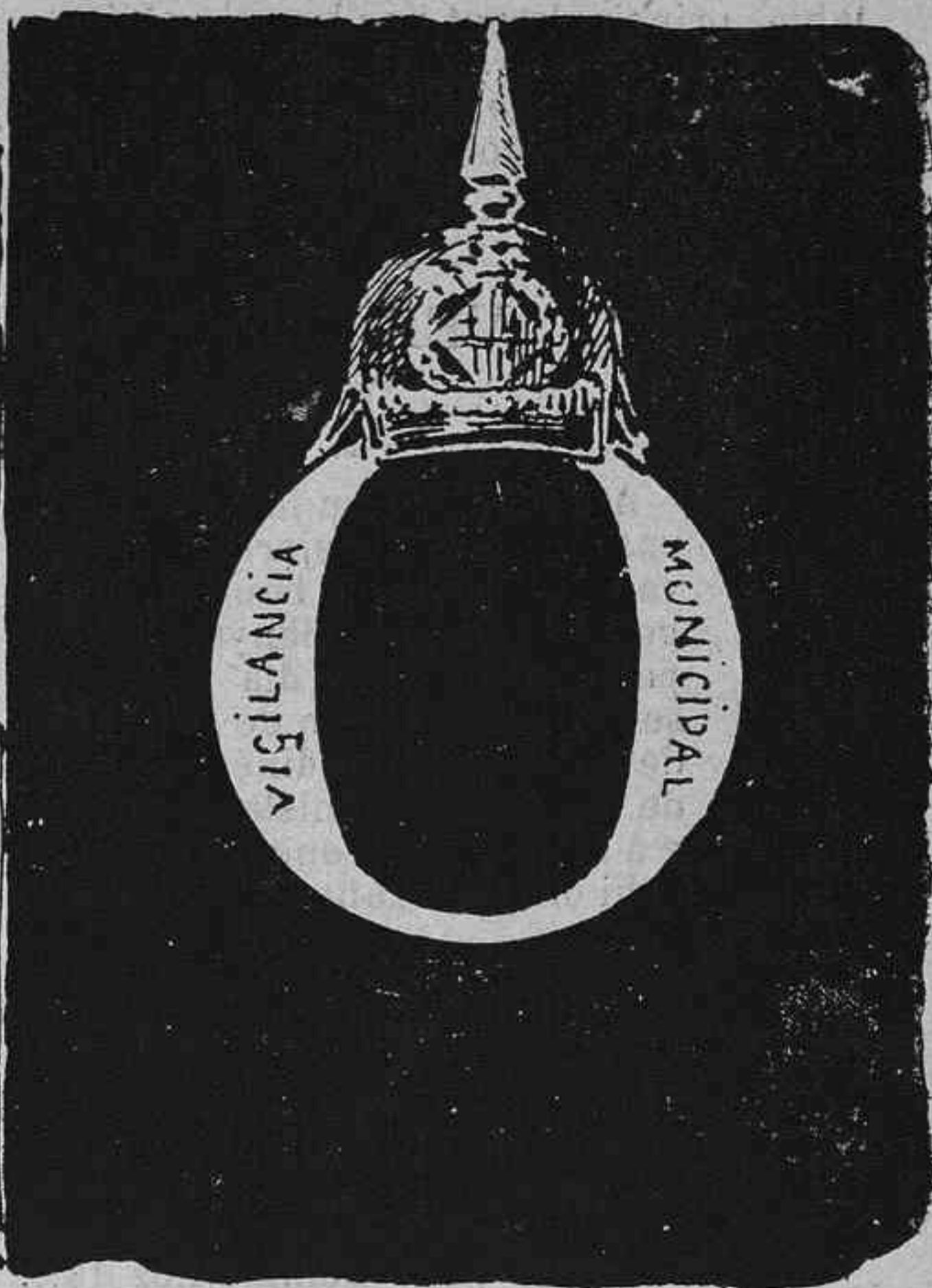
Feya dos ó tres días que rondava la casa, haventse presentat en una ó dos ocasions ab la pretensió de parlar al Sr. Arús, cosa que li sigué negada sempre. Per últim, diumenje s' introduhí en la casa furtivament, mentres tothom era fora, menos dos criadas que no notaren sa presencia, y penetrá en l' arcoba ahont lo Sr. Arús descansava. Estava agitat, demudat y ab desusada grosseria despertá al nostre amich, dihentli que 's llevés.

Aquest saltá del llit y li ordená que toqués lo dós: lo Cecilio insistia en parlarli y quan lo senyor Arús anava á donar véus perque traguessin aquell home de allí, lo Cecilio, amartellant un revólver ordenansa, li dispará un tiro frech á frec, penetrantli la bala á la espatlla de dalt á baix y fracturantli la clavícula. Lo criminal dispará per

LA SEGURETAT À BARCELONA.

Están tan segurs los lladres de no ser may molestats, que per no cansars'hi massa fins ja roban assentats.

Simbol de la vigilancia en nostra ciutat condal: carrers foscos, molta sombra un zero... y un casco á dalt.

segona vegada; pero 'l Sr. Arús que no perdé un moment la serenitat, desviá 'l tiro de una manotada anant la bala á rompre un quadro de la paret y com l' estrépit dels tiros cridés l' atenció dels vehíns y dels soldats de la remonta, fugí 'l Cecilio á amagarse á las golfas de la casa.

Allí 'l trobaren acurrucat, empunyant encare 'l revólver, qu' era nou de trinca, y conservava quatre cápsulas carregadas. A la butxaca hi portava dinou cápsulas més. Confés y convicte fou traslladat á la presó de Sant Feliu de Llobregat. A tot quan se li ha preguntat sobre 'ls móvils del crim ha respost sempre:—Debilidades de los hombres.

Lo ferit, en estat de gravetat, donchs no ha sigut possible extréureli 'l proyectil, sigué assistit pel Doctor Cardenal y 'ls meijes Srs. López, Castells y Pozo.

Inútil dir quant sentím aquesta desgracia y ab quina ansietat esperém que tinga un desenllás propici. Lo Sr. Arús es una persona apreciable; sas hermosas quälitats lo fan altament simpátich. Gosa de molta consideració en lo comerç y en la literatura y ha empleat sempre la seva fortuna qu' es quäntiosa, en la práctica del bé y en la propaganda dels ideals democrátichs. No 's comprén que pugua haverhi una ánima malvada capás de agredirlo y menos s' explica encare que un home que sols tenia ab ell motius de agrahiment haja pogut ferlo víctima de un atentat tan cobart com infame.

J.

LLIBRES.

EL COMUNISMO ó SISTEMA DEL PORVENIR segun la ciencia y la naturaleza, por JUAN RESPALL Y ROIG —Lo mon es molt antich; pero tan antichs com lo mon son los defectes de que adoleix y tan antiga com aquests defectes es la deria de volerlos arreglar. Sempre hi ha hagut un ó altre que ha alimentat semblant preocupació: en totas las edats, en tots los païssos han sortit homes més ó menos eminentes, que carregats de las millors intencions han dit:—Aixó no pot anar: la societat humana ha de organisarse de tal ó qual manera, los homes han de procedir en aquesta ó en aquella forma; la riqueza s' ha de repartir aixís ó aixás.

Y no obstant lo mon ha continuat com sempre; los homes han preferit los defectes socials á deixarse cohibir en sas lliures iniciativas, y ab defectes y tot las societats han realisat positius progressos en tots los coneixements y en totas las activitats.

Lo Sr. Respall ha seguit en son *Sistema del porvenir* las petjadas de tots los utopistas, fins tal vegada sense haverlos llegit, per propi y natural estimul de la seva inteligencia. Es un innovador plé de ideas; pero profundisa poch. La major part dels capituls de son llibre son superficials, encare que revelan una gran sinceritat.

Per donarne una idea gráfica acabarem dihent que 'ns fa l' efecte del home que sense possehir grans nocions de mecánica passa la vida buscant lo moviment contínuo.

La Ilustración española y americana.—Lo número corresponent al dia 8 del actual es molt notable, principalment per haver publicat una vista panoràmica de gran tamanyo de la Exposició de París, molt propia pera ser enquadrada y guardarse com un recort del gran certàmen.

RATA SABIA.

VERITATS.

I.

A aquell que en la rectoria ensemps ab la majordona, va passant la vida bona, gosant de sa companyia, paixentse de nit y dia sens servir al mon de rés; de los homes reb dinés, de las donas... amistat, y á més d' aixó, encar l' Estat, l' hi dona un tant cada mes.

II.

Pero aquell qu' en la batalla, pert una cama, ó una má, perque un penó defensá sota un ruixat de metralla... ó aquell pobre que treballa en un mal tauló insegú... ó aquell que 'l comers nos dú... si queda inutilisat, ¡ni l' hi dona rés l' Estat, ni l' hi dona rés ningú!!

A. LLIMONER.

LÍRICH.

Novelli va desplegant á cada nova funció sas facultats pasmosas fins ara no igualadas per cap artista dels qu' en aquets últims anys han visitat nostres teatros.

Produccions relativament fluixas, faltadas de interés, mansas per dirho ab sa verdadera paraula, adquereixen un gran valor desempenyadas pèl famós actor. Y es que sembla que jugui ab las dificultats. Confiéu á un altre cómich la producció de Ferrari *Goldoni è le sue sedici comedie*, y agafaréu son; y no obstant Novelli, perfectament secundat per sa notable companyia, 'n fá una creació donant vida real á la figura del célebre autor italiá. Goldoni entre 'ls seus cómichs, ab sos afanys de reformador del teatro, víctima de la enveja dels seus colegas, xiulat per culpa dels comediantes y aplaudit ab entusiasme casi al mateix temps, gracias á un cop de audacia; aquell Goldoni, en la febre de l' activitat, es en Novelli, tal com va presentarlo la nit del divendres ab verdadera exquisitat de pormenors, admirablement sorpresos.

L' endemá 'ns ofería 'l mateix tipo; pero ja vell y decrepit, ab la comedia de Carrera, *Gli ultimi giorni de Carlo Goldoni*. La funció, dedicada á la premsa, proporcioná una gran entrada al elegant teatro, y 'l públich quedá meravellat contemplant al assombrós artista que brodá 'l seu paper ab tota la gamma de las delicadesas. Pochs olvida-

rán la escena carinyosa de Goldoni ab la seva muller en l' aniversari 56 de las sevas bodas, escena melancólica com una posta de sol de la tardor. En la mort, una mort per extinció natural de la vida—la mort del poll—Novelli estigué conmovedor, sense forsar may la nota de la veritat.

Y aquell home que acabava de morir, poch minuts després era 'l soldat bonatxás y d' escorxa ruda del monólech *Semplicitá*, que arranca llágrimas y riallas alternativament ab una paraula, ab un gesto, ab una mirada... ¡És imposible compendre una transformació tan complerta!

Lo públich entussiasmat no 's cansava de aplaudirlo. Pocas vegadas s' obté desde l' escena un triunfo més colossal.

En la pessa *Le distrazione del signor Antenore* pobríssima de argument, féu un senyor distret deliciosíssim. La pessa es un monólech correjat y sabent que Novelli es un monologuista sense rival, se compendrà l' éxit que obtingué.

Il cocodrilo, de Sardou, no es comedia ni drama, sinó una producció alegórica ab sos punts y ribets de bufa y plena de alusions políticas que pretenen ferir á determinada escola, sense causarli més que insignificants esgratinyaduras. A pesar de tot, la travessura y l' ingeni del famós dramaturgo francés brillan en molts pasatjes de l' obra: hi ha tipos ben apuntats, un sens fi de bonas sortidas y fins alguna que altra sorpresa; pero l' obra no convens, ni interessa, no *empaigne* al espectador.

Está vist: la sátira de carácter doctrinal no té 'l seu terreno abonat en lo teatro.

Presentada aquesta producció ab un parell ó tres de decoracions adotzenadas de las que s' usan en los teatros italians, no parlariam d' ella á no ser la bondat de l' execució en la qual poguerem veure escenas de conjunt com la del final del acte primer al declararse un incendi á bordo del *Cocodrilo*, de un efecte colossal.

Novelli, la senyora característica, qual nom ignorém, y las demás parts de la companyia 's portaren com sempre, ó siga de una manera notable, salvant al *Cocodrilo* de un naufragi segur.

Dilluns tinguerem nova ocasió de aquilatar las excelents condicions de la Sra. Novelli que ab la tan manossejada *Dama de las Camelias*, nos féu admirar son gran talent, una delicadesa extraordinaria y en certs moments una verdadera inspiració. No tan sols se distingí en las situacions més culminants del drama fins á arrancar llágrimas al concurs, sinó que ademés féu una mort conmovedora, separants de todas las artistas que han representat lo personatge. La Lina Novelli mor' en lo llit, y es precis confessar qu' en aixó hi guanyan la veritat y l' efecte escénich.

Santerellina es un arreglo de *Mlle. Nitouche*, sense música, ni falta que hi fa, ab tant bons intérpretes com l' incomparable Novelli (l' organista) y la Fortuzzi qu' está deliciosíssima ab sa gracia sempre picaresca é ingénua.

Un altre triunfo per la companyia.

Avuy divendres se posa la preciosa comedia *I nostri bisubi*; disapte, *La morte civile*, diumenje segona de *Rabagás* y dilluns *Un drama nuovo*, l' obra de Tamayo que representará Novelli per primera vegada.

Un menú sustanciós y plé de atractius.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

- ;Cridi més! ¿Qué diu que ha dit la minyona?
 —Que quan vosté vingúes fes lo favor d'esperarla aquí, perque ella ha anat á despedirse del seu promés, qu' es soldat, y avuy marxa á l' Habana.
 —¿Qué tardará molt?
 —Diu que uns quatre anys.—¿Y m' haig d' estar quatre anys aquí esperantla?

ESPANYOL.

Una indisposició del aplaudit actor Sr. Balaguer siguié causa de que tingués de aplassar-se la primera representació de la nova comedia de M. Echegaray, *El Enemigo*.

Aixís y tot, la companyia ha aprofitat la setmana reproduhint las produccions més aplaudidas del repertori: *Lo que vale el talento*, *Ferreol*, *Vivir en grande*, etc., etc.

Una pessa nova: *Los demonios en el cuerpo*. Se tracta de una nena beata que sent un malestar inexplicable. Son pobre papà 's torna ximple preguntantli de quin mal pateix, fins que un jove 's cuida de revelarho. La beata está enamorada. Se posa en planta un plan de curació: lo jove comensa á abressarla... y, naturalment, la beata 's derriteix de gust. Resultat: per cada abrás un dimoni fora del cos.

La pessa, escrita ab certa gallardía de versificació, siguié molt bèn rebuda.

Dilluns reaparesqué l' actor cómic Sr. Rossell ab *San Sebastián mártir*.

¿Hem de consignar que 'l públich que tant l' esperava 'l rebé ab la hilaritat que provoca sempre la seva presencia sobre l' escena?

Dimecres: *El Señor gobernador*, obra ja coneguda, pero no vista fer encare per en Rosell, per qui va ser escrita. Un éxit de riallas.

TÍVOLI.

Entre *Bruja y Bruja*, benefici de la notable triple Sra. Soler Di-Franco, ab la sarsuela *El milagro de la Virgen*, que tingué un excelent desempenyo, especialment per part de la beneficiada, la qual cantá, ademés, ab gran correcció, 'l valz *Il baccio*, de Ardit, alcansant una ovació entusiasta ab acompanyament d' hermosos rams de flors y bonichs regalos.

Dimecres benefici de la Sra. Fabra, ab *Cádiz*, l' ópera en un acte; *Tierral* y el *El Gorro frigio*. La beneficiada també cantá un valz, sent objecte de molts aplausos y valiosos obsequis, com es costum tractanse de artistas simpáticas y de valía.

NOVEDATS.

Després de l' *Africana*, *Il barbero* y *Faust*, *La Favorita*, ab qual ópera debutá la Srta. Giorgio, mezzo soprano dotada de una véu fresca, clara y sonora, ab la qual no dupto que farà farrolla. Es una principiant, com es principiant la Fons, com ho es en Bachs, com ho son altres artistas, destinats á alcansar major categoria y que no obstant avuy poden sentir-se per un prèu inverossimilment barato.

La Giorgio es, en conseqüencia, una excelent adquisició, havent fet gala de sas facultats en las principals pessas de la partitura, especialment en la gran ária del acte tercer, qu' es la de proba de las cantants.

Entre 'ls demés artistas se distingí 'l Sr. Bachs.

CATALUNYA.

Continúa sostenint-se ab éxit creixent lo drama *A espaldas de la ley*. Sos autors, los senyors Vellilla y Escudero, foren objecte, dissapte y diumenje, de grans ovacions, sent cridats á la escena al final de cada acte y un sens fi de vegadas al terminar la representació.

La emoció qu' experimentaren los privá de dirigir la paraula al públich.

Però sabém, y 'ns consta, qu' están agrauidissims als seus admiradors de Barcelona.

Esperém qu' en tot' Espanya trobará confirmació l' éxit de Barcelona, tant desapassionat, quant los senyors Escudero y Vellilla eran aquí dos escriptors completament desconeguts.

CALVO Y VICO.

Encare 'ls provehidors de Madrit no saben sortir-se dels carrils de la *Gran-Via*

«Alló va agradar, ergo tot lo que á alló se sembli ha de agradar per forsa.»

Aixís reflexionan los fabricants de produccions de una vitola que no tèn ja rahó de ser, y al reflexionar aixís casi sempre s' equivocan. *La Gran-via* va agradar perque sí, y las imitacions y corruptelas de *La Gran-via* s' arrossegan y cauhen per la mateixa rahó. Lo capritxo no reconeix altra lley.

La producció *El año pasado por agua*, ab tan bombo anunciada, no deixa de ser una obra fluixa, pesada y hasta laberíntica. Las alusions á certs fets del any anterior, que son prou transparents per enténdres, no fan cap gracia, y los que no tennen la deguda transparencia 's perden. A cada punt l' espectador se pregunta:—«Pero bèn ¿y aixó que vol dir?» Será precís que l' empresa reparteixi l' argument á la porta del teatro, ab notas explicativas de las alusions contingudas en la producció.

La música es moguda; pero dista molt de ser nova. Los autors d' aquellas solfas tampoch saben sortir-se de la ditxosa *Gran-via*.

Y per major desventura la execució ha sortit desigual y bon xich descuidada.

A pesar de tot *El año pasado por agua*, s' anuncia per l' empresa com un gran éxit.

Las ganas prou hi son; pero 'ls resultats se donan castanyas ab las ganas.

CIRCO EQUESTRE.

Després dels Nagel's rebuts cada nit ab aplausos atronadors per sos maravellosos exercicis de forsa, agilitat y destresa, y del famós Billy Hayden, que ab sas gracias británicas es l' amo de las riallas del públich, ha reaparescut la simpática senyora Alegria ab sos dos caballs insinestrats, omplint en lo programa un dels números més elegants.

La concurrencia que freqüenta 'l Circo passa la vetlla molt agradablement, celebrant als artistas, en sa majoria, de primera, que donan una gran varietat als espectacles.

UN CONCERT.

Estigué molt concorregut lo que doná diumenje á la tarde 'l distingit violinista Sr. Perez, en lo Saló del restaurant del Parch, dedicantlo á l' *Associació musical de Barcelona*.

Las pessas, aixís las executadas pèls més aventajats deixebles del Sr. Pérez, com per alguns individuos de la citada Associació, sigueren perfectament interpretadas y meresqueren entussiasmas aplausos. Alternaren sense desmereixer ab obras dels autors clásichs, esmeradas composicions de mestres catalans com los Srs. Rodríguez Alcántara, García Robles y Martínez Imbert, tan coneguts y celebrats per tots los amants de la bona música.

En una paraula: lo concert deixá extraordinariament complascuda á la numerosa concurrencia.

N. N. N.

IDILI.

«¿Qué dius! ¿Que no m' estimas?
Veyám, tórnamho á dir;
que 'm sembla, ó molt m' enganyo
que sens pensar ho has dit.

¿Ho veus, com no contestas?
¿Ho veus, com ja sonrius?
¿Si may he pogut creurer
que lo teu cor mentís!
¿Si may podrá extingirse
l' amor que 'ls dos sentim!
¿Si un niu de tortoletas
será lo nostre niu,
quan llas indisoluble
per sempre 'ns haja unit!
¿Cóm, donchs vols dar-me celos
si jo no 'n vull tenir?
¿Bah, bah! déixat de bromas,
y escolta lo que 't dich:
Demá, tingas oberta
la porta del jardí;
vindré de matinada
¡quina hora més felís!
Entre 'ls aucellets tendres
qu' entonan cants jolius;
entre las flors qu' exhalan
aromas mil y mil,
traspasará nostra ánima
los terrenals confins,
cercant, per major ditxa,
lo goig de lo infinit.
¿M' esperarás, m' aymís?
¿Oy que 'm vindrás á obrir?
Confio en ta promesa...
Adeu, Adeu». ... Y aquí
s' enredan quatre brassos,
d' un bes s' ou l' esclafit,
y 'l tendre aymant, portantne
de cébas plé 'l magí,
se 'n va cap á retiro
tot contentó y tranquil.

Quan casi 's pert de vista,
crida ella á son cosí;
com folls, los dos s' abressan;
de riure 's fan un tip;
y 'l tuno de 'n Cupido
(qu' es molt desvergonyit,
y gosa presenciantne
escenas per l' istil),
tot fent una mueca
li diu al infelís:
«Tú ves somiant truytas;
qu' ells... te las van fregint.»

A. PIERA.

Ja ha arribat á Granada y casi bè ha eclipsat al gran poeta Zorrilla, qu' es tot lo que 's proposava. Perque si 'l cantor de l' Alhambra es un gran poeta lírich, Ell, l' home dels tiberis, es lo més gran poeta bucòlich que registra l' historia de la poesia y la crónica culinaria.

UN TURISTA.

Va pèl món ab la cartera
prenent senyas de caballs,
contant tots los ponts que passa...
y gastant la mar de galls.

Fins ara no sabém que haja pronunciat cap discurs.

En cambi 'l telégrafo no deixa de dornarnos compte puntual de tots los seus actes.

Avuy ha esmorzat á l' hôtel tal y ha dinat al hôtel qual. Demá está invitat á un banquet.

Y aixís susccesivament.

Desengányinse: aixís com la cabra «siempre tira al monte,» D. Francisco tira sempre al restaurant.

Forman part de la comitiva:

Ell y dos regidors, l' arquitecto municipal senyor Falqués, l' indispensable Sr Pirozzini... y van cinch.

Lo porter major Sr Quintana y 'l segon senyor Blázquez y altres dos porters... cinch y quatre nou.

Dos massers y un porta-estandart... nou y dos, onze.

Dos municipals de peu y dos de caballería... total: quinze, entre primeras figuras y comparsas.

Barcelona es bona
si la bossa sona.

Notas taurinas:

Gran corrida de vacas de punta á Zaragoza.

A lo millor deixan anar sobre l' arena alguns conills y 'l públich se precipita á agafarlos.

Y la vaca qu' está de torn, aquest vull, aquest no vull, comensa á agafar aragonesos.

Total: un mort, y dos ferits gravíssims.

¿Y com vindrian los salvatjes á Espanya, si arribavan á saber que aquí tenim aquesta manera tan especial de divertirnos.

A Palma de Mallorca se lidiavan toros de Carriquiri.

Lo quart voltejá al Espartero causantli una ferida á la cuixa

Lo sisé ferí en la ingle á un banderillero que 'l

passava pera matarlo y á un altre banderillero que intentava retirar-lo al corral.

La quadrilla, inutilisats los matadors, s' ampará de la barrera y 'l toro quedá duenyo de la plassa.

Per ordre de l' autoritat se retirá 'l públich.

Y la guarda-civil terminá la corrida fusellant al toro... sense formació de causa.

Com si hagués sigut un toro zorrillista.

Un periódich local assegura que algú té l' intent de xiular totas las obras d' Eusebi Blasco que 's posin en escena.

Per la senzilla rahó de que 'l tal Blasco s' ocupá en lo *Figaro* de l' Exposició de Barcelona en termes depressius.

No som partidaris de las produccions dramáticas de Mondragon; pero menos partidaris som encare de que solsal cap de dotze ó tretze mesos de haverse'ns inferit una ofensa, hi haja qui 's recordi d' ella y ansihi venjarla.

Los que intentan xiular, poden, donchs, guardar-se 'l pito pera millor ocasió.

Com per exemple pera quan vinga algun mónstruo á visitarnos.

Lo que fa la Tabacalera mereix un aplauso.

Desitjosa de evitar lo contrabando...

—Qué ¿ha millorat las classes?

—Nó, senyors, al revés, las ha empitjoradas; pero ha creat una ronda especial de vigilancia, ab l' encárrech de perseguir lo frau hont siga que 's presenti.

Escoltin ¿no valdría més que crehés una ronda per evitar que s' expengui tabaco dolent?

Perque es molt xocant que fins los qu' elaboran clandestinament tregan millors classes que las famosas fábricas de la Tabacalera.

A la viuda del gran novelista Fernandez y González, que desde la mort del seu marit passava una miseria espantosa, li han concedit una plassa de celadora en la presó de donas.

Dona llástima considerar aquestas terribles mudansas de la fortuna.

¡La dona que sigué la companyera y 'l consol del ilustre novelista destinada á viure entre criminals, per no morir-se de gana!

Don Fernando, bon cristiá y persona molt decent, que va á missa y deixa quartos al setanta dos per cent.

La novela de la vida oculta molts sorpresas. Y lo qu' es l' epílech casi sempre resulta la página més trista.

En l' últim sorteig de la loteria caygué la grossa á Barcelona.

Pero la grossa, després de haver caygut, va al-sarse, entornantsen á Madrit.

Més clar: lo bitllet agraciat no s' havia pogut vendre y havia sigut retornat á l' administració general.

¡Y encare hi haurá qui parli *del egoismo catalán!*

Comensament del article dominical de D. Joan Mañé y Flaquer:

«¿Quién que peine canas en Barcelona no recuerda al insigne D. Pablo P..., Alcalde obligado de las situaciones progresistas? ¿A quién se le ha borrado de la memoria aquella figura expansiva, respirando satisfacción por todos los poros cuando paseaba la vara por todas las calles de la ciudad condal—entonces las varas se paseaban á pié—y recibía el saludo entre respetuoso y familiar de sus numerosos correligionarios y el humilde saludo de los entonces escasos dependientes de la municipalidad?»

Aquest mateix D. Pablo P., tenia una frase y era la següent:

—«Soy progresista porque nací para mandar.»

¿No 'ls sembla que la pintura del arcalde progressista de aquell temps, tenint en compte certas mudansas propias de la época, se sembla al arcalde progressista dels nostres días?

Decididament, encara que haja mort D. Pablo P..., no ha mort la figura del arcalde progressista.

L' esperit de D. Pablo P... s' alberga avuy cómodament dintre del cos de D. Quico R...

Un eco de Andalucía.

El tío Curro era un famós contrabandista, que havia passat tota la vida á la montanya ab lo trabuch als dits.

Pero va ferse vell; aquella vida fatigosa se li anava fent insoportable, y al últim s' ha retirat renunciand a sas hassanyas y aventuras.

Algú pretèn que al tío Curro, Dèu li ha tocat lo cor.

Per quant acaba de pendre l' hábit de llech en un convent de frares.

Ja me 'l figurò plé de devoció, guanyant ab sos exemples de pietat la gloria eterna.

Y hasta es fácil que després de mort, lo vejém figurar fins en lo Calendari:

—Sant Curro, patró dels contrabandistas.

Y no s' horripilin, que no tot lo contrabando es material, hi ha també contrabando espiritual.

L' escena á Soria.

S' está celebrant un judici, y 'l president, en compliment de la ley, pregunta als jurats si algun d' ells se troba comprés en los cassos de incapacitat ó incompatibilitat de que s' acaba de donar lectura entre 'ls quals hi figuran: *los quebrados no rehabilitados*.

S' alsa un jurat y exclama:—Sr. Presidente: yo padezco de esa enfermedad.»

Y preguntantli 'l president quina enfermetat patia, respongué:

—Toma, una hernia.

EDUCACIÓ MODERNA.

Llegeix dos tomos al dia
y hasta un xich més, si convé,
y si ha de cosí un botó
resulta que no ho sab fè.

Y exclaman los enemichs de la institució popular:

—¡Y aquest home está encarregat de aplicar lo Códich!

No es cert: aquest home no te altre encàrrech que discernir si s' ha comés ó no s' ha comés un delicté.

Per lo demés, la facultat de agafar lo rave per las fullas no es privativa exclusivament dels jurats més ó menos instruhits.

Ja que 's donan cassos de que fins jutjes de primera instancia, y com á tals homes de carrera, parlin de un rellotje áncora, afirmant que 'l seu autor es Mr. *Echappement*.

No passa dia sense que 's projecti una obra pública de importancia ab que donar empleo als caudals inmensos que sobrehixen de las arcas municipals.

L' entarugament de Barcelona... la reforma in-

terior de Barcelona .. lo Palau real de Barcelona... estátuas, monuments, jardins. edificis... Res, no sabém qué fernos dels diners.

Ara últimament ha comensat á iniciarse un projecte important com tots los altres.

Se tracta, *nada menos*, que de convertir en Parch, la montanya de Montjuich.

Comensan á realisarse 'ls plans del regidor Corróns, que allá pèls anys 73 ó 74 formava part de la corporació municipal

Lo regidor Corróns deya:

—Tinch un projecte magnífich... He pensat treure 'l Castell de Montjuich, colocanhi en cambi una *pajarera*.

Una *pajarera* es lo principi de un Parch.

Y 'l Parch de Montjuich es un projecte que ja está en dansa.

S' han fet los pressupostos y resulta que costará una friolera: res, uns quatre milions de pessetas.

Será deu vegadas més gran que 'l de la Ciutadela y sortirá més barato.

Cuidado que allí 'l terreno era regalat y aquí haurá d' expropiarse; pero no importa, sortirá més barato.

A la Ciutadela 'l terreno era pla y á Montjuich es montuós; pero tant se val, sortirá més barato.

Davant de aquesta patxorra ab que 's treuhen uns comptes tant especials, una de dos:

O 's tracta de amagarnos un ou més grós que la montanya de Montjuich; ó 'l famós Parch de la Ciutadela, costa deu vegadas més que lo que val y ha sigut un cau de negocis més terbols que l' aygua del llach.

Entre aquests dos termes trihin.
Y tirin barra.

Ha mort lo Sr. Bonet, director del Institut de segona ensenyansa: *Bonet* lo *fsich*, com li deyam los estudiants qu' hem passat per la seva aula: tota una generació d' escolars.

Coneixia 'l Sr Bonet tots los secrets de la assignatura; pero era en sas explicacions tant especial, que algunas vegadas més que un catedrátich semblava un prestidigitador.

Una anécdota, que demostra quan gelós era dels instruments y aparatos del seu gabinet.

Varem demanarli fa tres ó quatre anys. permís per visitar-lo, donchs teníam necessitat d' escriure una ressenya dels establiments de ensenyansa y per conseguir la seva venia. 'ns proporcionarem una recomenació del rector de la Universitat.

Davant de aquella recomenació no pogué menos de concedirnos lo permís.

Pero, ab aquell accent del pla de Lleyda que may havia perdut, nos digué:

—Vaja ab cuydado, no toque res: mire que aquells instruments mosseguen.

La *tenia* es l' animal que s' ha fet de moda entre la bona societat de Madrid, desde que un curandero mejicà, sens més que contemplar lo blanch dels ulls dels seus clients, los hi ha dit:— Vosté la té; vosté no la té.—Cobrant un duro de cada consulta.

Pero la fama y 'l crèdit del curandero han anat en augment, en quant lo govern li ha prohibit exercir la facultat.

* *

Fernandez Bremon, lo brillant cronista s' hi xuleja qu' es un gust.

Després de consignar que no pocas personas oficials y constituïdas en autoritat s' han deixat operar pèl curandero, presenta 'l següent dilema:

Una de dos: ó aqueixas *tenias* han sigut extretas de contrabando ó aqueixas curacions oficials son la sanció gubernamental del exercici d' extirparlas.

Si lo segon, tots podèm consultar al especialista; si lo primer sembla que procedeix tornar per justícia las *tenias* extretas al siti de que si gueren desallotjadas ilegalment.

* *

Del mateix cronista:

Un pobre demanava caritat á un senyor, y aquest respongué:

—Deu l' ampari, germá.

—Senyor, digué 'l pobre insistint: m' han dit qu' es vosté de la Societat protectora dels animals.

—Es veritat.

—Donchs bè, socórrim: tinch la solitaria dintre del cos y no la puch mantenir.

Examen de *Historia natural*.

Lo catedràtich:

—A quina familia pertanyen las carabassas.

L' alumno:

—A la mèva no: si per cas serà á la de vosté qu' es qui las dona.

CRIATURADAS.

—Després de pintá'ns bigoti, 'ns posarém á fumá, luego anirém al carrer y ningú 'ns coneixerá!

EPÍGRAMAS.

—¿De qui es filla aquesta nena?
—D' en Pepet. Es molt bufona;
ja sab dir papá y mamá
y ademès ja menja sola.
—¿Sola menja? Bonas dents
van sortirli á aquesta noya.
Y 's coneix que deu tenir
lo ventrell á tota prova.

J. F. GAVITES.

Disputant un día en Comas
ab dos companys fanfarrons
sobre las derivacions
de noms en certs idiomas,
preguntá fent lo pagés
pagui ¿d' hont deu derivá?
L' un respon:—Del catalá:
—Ca, nó, *pagui*, del Inglés.

PAU TRUAN.

Ab salero y molt primer
á tots aquells que copian
traballs bons que s' apropián,
los fustiga un tal Pastor
en un escrit superior
qu' es ab molt de gust llegit
y hasta, segons se m' ha dit,
tota la premsa ha alabat...
pero luego ha resultat
qu' es copiat lo tal escrit.

S. U. S. T.

Entre dos viatjants de comers:

—Noy, creume, quedat en aquesta fonda... s' hi menja molt bè.

—No me 'n darás pas entenent. Allá ahont estich no 'm falta res... y més val boig conegut que sabi per coneixe.

—Mira que aquí 't donan plats y més plats fins que l' estómach no pot més.

(En aquest moment de la conversa se sent un gran estrépit en lo menjador).

—¿Qué haurá sigut?—diu un dels viatjants.

—Res, que un hoste, de tan menjar, haurá reventat com una cigala.

Un amich á un altre:

—¿Vols res per Madrid?

—¿Que te n' hi vas?

—Demá al matí. Vaja, ¿vols res?

—Per Madrid precisament, no: ara si 'm deixessis 12 duros per pagá 'l lloguer de casa, t' ho agrahiria.

Recurrent un bosch uns cassadors van descobrir á un home penjat en la branca més alta de un arbre.

—¡Pobre home! exclamá un.

—¡Vaya una imprudencia, penjarse de tant alt!
—replicá un altre.—Espanta pensar que podía esqueixárseli la branca ó trencárseli la corda, y rómpres la nou del coll!

Lopez-Editor: Rambla del Mitj, n.º 20, Llibreria Espanyola: Barcelona.

OBRA DE
Giordano Bruno

EXPULSION

DE LA

BESTIA TRIUNFANTE

Version castellana de JOSÉ MARÍA REY

Forma esta obra UN TOMO en 8.º, Ptas. 2'50.

J. ZORRILLA

ESTUDIO

CRÍTICO-BIOGRÁFICO

POR

ANTONIO DE VALBUENA

(MIGUEL DE ESCALADA)

Edicion ilustrada con
el retrato y un autógrafo
del biografiado

Ptas. 1.

JOSÉ ZORRILLA

CORONACION
DE

J. ZORRILLA

EN GRANADA

ilustraciones de

J. RIUDAVETS

Un magnifico tomo
en 4.º impreso sobre
papel superior

Ptas. 6.

EL CANTAR DEL ROMERO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponçals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Fa-mi-li-a-ri-sar.*
2. ID. 2.ª—*Ma-qui-na.*
3. ANAGRAMA.—*Tragi-Giral-Grati.*
4. MUDANSA.—*Escarola-Escayola.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Oro, plata, cobre y... nada.*
6. GEROGLÍFICH.—*Entre ximpls no hi busquis jochs.*

XARADAS.

I.

¡OTRO TORO! ¡OTRO TORO!

Anava l' altra senmana
jo tot sol, quan un xicot
tot donantme un clatellot
me va dir:—¡Adiós tartrana!
—¡Vaja, alante, caball mèu!—
li dich, girantme, formal,
y 'm veig mon company Andreu
que está al passatge *Total*.
—¿Ja ets casat?—va preguntarme.
—¿Qué 't creus que m' hi tornat boig?
¿y tú?

—Jo visch ple de goig
ab *quarta* que vaig casarme.
—Be, esplicam, donchs, cóm va ser.
—Senzillament; vaig anar
á *Tres-primer* á viatjar,
y al torná ab algun diner
vaig demanarli sa *prima*;
vaig obtenirla y aviat
va quedar tot arreglat.
—¿Y t' estima?

—¿Si m' estima?
No te ho pots pas figurá;
y que no es *hu-quart* noy, no;
á *Hu-quarta-dos* hi ha un minyó
cosí d' el a, capítá
que 'ns visita tot sovint
y 'ns porta alguna botella
de vi.

—¿Y té alguns anys més qu' ella?
—Té la seva edat, uns vint;
es un jove molt instruít,
sempre de *dos-quarta* va
y es amable en lo parlá.
—(¡Ay, noy; ja te l' han fregit!)
—Quan ve á casa es molt *guasón*
y per res se mostra avaro
—No parlis més, que reparo
que 't comensa á brotá 'l front.

J. STARAMSA.

II.

—*Hu-dos* are aquell conill.
—Are no pot se *Total*...
tres-hu que vindrá en Vidal
á dinar ab lo seu fill.

EDUALT SALA.

ANAGRAMA.

Un gat pot menjarse un *tot*
perque es molt gran lo gatot;
y un *tot* al gat s' ha menjat,
perque es molt petit lo gat.

J. T. ANGUILA.

MUDANSA.

Sempre *tot* quan á *tot* vaig
al noy *tot* del Senyó Anton
que fassa lo que jo faig
—si vol ser *tot* en lo mon.

MAGINET PETIT.

AL RESTAURANT.

—¡Bo! ¿qué no menjas, Pepito?
T' has quedat molt enfabat...
—Es que ara ha passat la dona,
y 'm sembla que m' ha *flat*.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 4 —Vocal.
2 8.—Animal.
1 4 7.—Lo que té un caball.
1 2 1 2.—Fruyta americana.
1 7 8 7 8.—En un carrer.
5 8 6 7 1 7.—En la barana de un carro.
1 7 8 3 4 5 6.—Objecte pèl cap
1 2 3 4 5 6 7 8.—Lo que son moltes donas.
1 7 8 7 1 7 8.—Prendas de vestir.
8 4 8 6 2 8.—Lo que donan los lladres.
1 2 8 6 7.—Apellido.
7 8 6 7.—Ho té una bandera.
1 4 8.—Lo que fa la modista.
7 8.—En un joch de cartas.
6 —Consonant.

J. ALAMALIV.

TERS DE SÍLABAS.

.. ..
.. ..
.. ..

Horisontal y verticalment.—Primera ratlla: Utensili de
taula.—Segona: Nom de noy.—Tercera: Un roedor.

P. LUT Y P. LAT.

GEROGLÍFICH.

::

+

FEBRER

mip

OOO

O

D. A

J. TERRI.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.